

A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALATOK KIVÁLÓSÁGA

Az állami döntéshozó hatóságok és támogatások összefüggései

Az oktatóanyagot készítette:

**CNA
Olaszország**

Összefoglalás

Bevezetés

1. Az érdekképviselő EU közösségi normarendszere (acquis).....	5
2. Az európai szintű döntéshozatali folyamat	9
3. Az európai társadalmi párbeszéd és a kis- és középvállalatok érdekképviselője	13
4. Érdekképviselő az EU programokban	15
5. A nemzeti szint szerepe az EU törvényhozási folyamatában.....	17
6. Kis- és középvállalatok szervezeteinek stratégiája az EU szintű érdekképviselő megvalósításában	19
7. Az érdekcsoport lobbizási tevékenységének folyamatai: informális, formális és szervezett	22
8. Témák a lobbizási tevékenység folyamatában	24
9. A gazdaság globalizációjának hatása a különböző szintű lobbizási tevékenységre.....	27
10. A bővítés folyamata előtt álló érdekképviselői feladatok	29

Bevezetés

Az érdekképviselés a demokrácia gazdasági és társadalmi szereplőinek alapvető feladata. E tevékenységgel valójában az európai kis- és középvállalatok, a gazdasági és társadalmi tevékenység minden területét lefedő szövetség, a magánvállalkozások kölcsönösen hatnak egymásra annak érdekében, hogy hatással legyenek az állami hatóságok által hozott, őket érintő döntésekre.

Az EU intézmények nyitottan fogadják az érdekcsoportok együttműködését és úgy vélik, hogy ez a nyitottság döntő fontosságú az irányelveik kidolgozásához. Ez a párbeszéd mind az EU intézmények, mind az érdekelt külső felek számára értékesnek bizonyult.

Az érdekképviselés ezenkívül olyan feltételek megteremtését kívánja meg, amelyek biztosítják e funkciók megfelelő átláthatóságát és folyamatosságát, ami minden érintett javát szolgálja. E feltétel biztosítása ennél fogva felkészítette a kis- és középvállalatokat és az intézményeket a szervezeti és a politikai szempontokra.

A kis- és középvállalatok valójában európai szintű képviselési stratégiát dolgoztak ki, és ennél fogva ügyeltek arra, hogy a (nemzeti, területi és ágazati) szervezeti struktúrák különböző szintjei közötti hatékonyabb legyen a kapcsolat. Ami a politikai szempontot illeti, a kis- és középvállalatok javították a politikai javaslatok színvonalát, és a lobbizási tevékenységük hatásának erősítése céljából szövetségi stratégiákat dolgoztak ki.

Az EU-intézmények másrésztől hivatalosabb alapokra helyezték ezeket a kapcsolatokat - ennél fogva elősegítették, hogy az érdekképviselésnek helye és szerepe legyen (bizottságok, időszakos konzultáció, meghallgatások) -, valamint a lobbizási tevékenységet szabályozó előírások bevezetését. Ami a politikai szempontot illeti, az EU-intézmények megteremtették annak a feltételeit, hogy a kis- és középvállalatok nagyobb mértékben vegyenek részt a törvényhozási folyamatban (információ, konzultáció), valamint hogy a politikai döntések átláthatóbbak legyenek.

Ezen túlmenően a sikeresebb érdekképviselés keresése elsődleges fontosságú a kis- és középvállalatok szervezete számára annál az egyszerű ténynél fogva, hogy a kis- és középvállalatok érdekvédelme egyre szélesebb körűvé válik az Európában az intézményi és politikai téren történő fontos változások nyomán.

E változáson belül fontos tényező a bővítési folyamat, amely hatással van a kisvállalkozások és kézműves vállalkozások érdekképviselésére mind az EU, mind a csatlakozásra pályázó országok szintjén.

Ez az oktatóanyag azt célozza, hogy alapfokú ismereteket nyújtson a „közösségi normarendszerről”(acquis) – valamint ennél fogva a kis- és középvállalatok és kézműves vállalkozások érdekképviselésének jelenlegi európai szintű feltételeiről, az érdekképviselés folyamatáról, amelybe európai szinten bekapcsolódik a kis- és középvállalatok szervezete, valamint a lobbizási tevékenység főbb eljárásairól és gyakorlatairól.

Ebben a szövegben megtalálhatók a döntéshozatalban európai szinten résztvevők Web-címei – ennél fogva mindazon európai intézmény és európai bizottság Web-címe, ahol képviselve van a kis- és középvállalatok szervezete, valamint az EU-beli kis- és középvállalatok Web-

címei. Ily módon az oktatóanyag nem csupán a kis- és középvállalatok szervezeti lobbizási tevékenységének feltételeit és eljárásait hivatott hivatalosan bemutatni, hanem az érdekcsoportokkal való tapasztalatcsere gyakorlati eszköze is, valamint európai szinten kezeli a szervezetekkel és az állami döntéshozó intézményekkel való kapcsolatot.

1. Az érdekképviselő EU közösségi normarendszere (acquis)

Az, amit a kis- és középvállalatok érdekképviselőtének tárgyában úgy nevezhetünk, hogy **“közösségi normarendszer (acquis)”**, a következőket tartalmazza: az E-intézmények, az Európai Bizottság és Parlament, valamint egyéb E-intézmények által támogatott **a) szabályok, b) eljárások, c) eszközök**, amelyek célja, hogy erősítsék a kapcsolatot az érdekcsoportokkal és hogy e csoportok hatékony és átlátható módon vehessenek részt az E-intézmények tevékenységének végrehajtásában.

A **szabályok** tekintetében a Bizottság 1992. december 2-án fogadta el az első, érdekcsoportról szóló közleményt, amelyben két kategóriát különböztet meg: non-profit szervezetek (európai és nemzetközi szövetségek) és profit-orientált szervezetek (jogi tanácsadó, PR cégek és szakértők). A Bizottság e közlemény útján elő kívánta segíteni “a Bizottság és az érdekcsoportok közötti nyitott és strukturált párbeszédet” és minden érintett hasznára hivatalosabb alapokra kívánta helyezni az érdekképviselőtet annak átláthatóbbá tétele érdekében.

A Bizottság azt a stratégiát követi, hogy nyitott kapcsolatot tart fenn az érdekcsoportokkal, és ily módon nem alkalmaz semmilyen akkreditációs rendszert vagy etikai kódexet, hanem mindenki számára egyenlő elbánást biztosít. A bizottság ennél fogva önszabályozó politika mellett döntött, és felkérte az érdekcsoportokat, hogy a saját magatartási szabályzataikat a Bizottság II. mellékletében megadott minimális kritériumok alapján fogadják el.

A Bizottság az önszabályozó rendszer bátorítása érdekében felkérte az érdekcsoportokat, hogy olyan magatartási szabályzatokat készítsenek, amelyek eleget tesznek a Bizottság által javasolt minimális kritériumoknak. A közigazgatási szakértők több szervezete egyetlen kódexet fogadott el, amelyben messzemenőleg érvényesülnek a minimális elvárások. Az etikai kódex a következő Internetes oldalon olvasható: http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/lobbies/approche/apercu_en.htm

A jelen etikai kódex minden, EU-intézményekkel foglalkozó közigazgatási szakemberekre vonatkozik, és a kódex minden aláírója vállalja, hogy annak aláveti magát. A két jelenlegi szervezet, amelyhez tartozó érdekcsoportok aláírták az etikai kódexet: SEAP (Society of European Affairs Practitioners) és PAP (Public Affairs Practitioners).

A Bizottság elkészítette a speciális érdekcsoportok jegyzékét is, amelyben a csoportok ágazati bontásban (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatás és közszolgáltatás) és ABC sorrendben szerepelnek. A Bizottság - azon kezdeményezését kiteljesítendő, miszerint formát ad az érdekcsoporttal való kapcsolatnak – 1999. szeptemberében (SEC 1999-1481) elfogadta a Bizottság és az ágazatok **új etikai kódexét** (<http://europa.eu.int/comm/dgs/enterprise/mission.htm>), amelyben szerepel a “küldetés” megfogalmazása, ami megszabja az egyes felelősségi területekre vonatkozó általános irányelveket, és amelyben említést nyer a Bizottság és az üzleti közösség kapcsolatának fontossága.

Az etikai kódex ebben a vonatkozásban megerősíti, hogy “a vezérigazgatóságok fontos politikai funkciót töltenek be, hiszen **érintkezési pontként** működnek a **vállalkozások** és egyéb érdekeltek **számára**, és amellet, hogy hozzájárul a vezérigazgatóságnál felhalmozódó tudáshoz, fontos lehetőséget biztosít az EU-irányelvek magyarázata és nyilvánosságra hozatala számára.

Az **eljárások** vonatkozásában – ami arra a szakaszra vonatkozik, amelyben az érdekképviselőtet megtörténhet – a törvényhozás tekintetében ugyanazon eljárások vonatkoznak minden vezérigazgatóságra, és a többi bizottsági kezdeményezéshez képest olyan dolgokban

térhet el, mint a programok (ezt az aspektust jobban illusztrálja a következő 3. pont, ami az EU törvényhozás folyamatával foglalkozik).

Ami az **eszközöket** illeti – ami a Bizottság által az irányelvek megvalósításában és az ágazati tevékenységben támogatott hivatalos vagy nem hivatalos, állandó vagy ideiglenes szerveket jelenti (konzultációs bizottságok, szakcsoport, szakértői bizottságok, stb.) -, azok az illetékességi körüktől függően eltérnek minden vezérigazgatóságon. (Két esettanulmány illusztrálja ezeket az eszközöket: lásd a jelen oktatóanyag 6. és 7. pontját.)

A Bizottság által támogatott politikai kérdések az alábbi vezérigazgatóságok között oszlanak meg:

IRÁNYELVEK

Mezőgazdaság <http://europe.eu.int/comm/dg5/agriculture/index-eu.htm>

Verseny <http://europe.eu.int/comm/dg5/coompetition/index-eu.htm>

Gazdasági és pénzügyek

http://europe.eu.int/comm/dg5/economy_finance/index-eu.htm

Oktatás és kultúra http://europe.eu.int/comm/dg5/education_culture/index-eu.htm

Foglalkoztatási és szociális ügyek

http://europe.eu.int/comm/dg5/employment_social/index-eu.htm

Energia és közlekedés

http://europe.eu.int/comm/dg5/energy_transport/index-eu.htm

Vállalkozás <http://europe.eu.int/comm/dg5/enterprise/index-eu.htm>

Környezetvédelem <http://europe.eu.int/comm/dg5/environment/index-eu.htm>

Egészségmegőrzés és fogyasztóvédelem

http://europe.eu.int/comm/dg5/health_consumer/index-eu.htm

Információs társadalom http://europe.eu.int/comm/dg5/information_society/index-eu.htm

Belső piac http://europe.eu.int/comm/dg5/internal_market/index-eu.htm

Közös kutató központ <http://www.grc.cec.eu.int/index.asp>

Igazságügy és belügyek

http://europe.eu.int/comm/dg5/justice_home/index-eu.htm

Regionális politika http://europe.eu.int/comm/dg5/regional_policy/index-eu.htm

Kutatás <http://europe.eu.int/comm/dg5/research/index-eu.htm>

Adó- és vámunió

http://europe.eu.int/comm/dg5/taxation_customs/index-eu.htm

KÜLKAPCSOLATOK

Fejlesztés <http://europe.eu.int/comm/dg5/development/index-eu.htm>

Bővítés <http://europe.eu.int/comm/dg5/enlargement/index-eu.htm>

Külkapcsolatok

http://europe.eu.int/comm/dg5/external_relations/index-eu.htm

Kereskedelem <http://europe.eu.int/comm/dg5/trade/index-eu.htm>

Ezek a vezérigazgatóságok dolgozzák ki az új törvényhozásra és a Bizottság éves programjának végrehajtására vonatkozó javaslatokat, valamint az intézkedések kidolgozása és végrehajtása során számos hivatalos és nem hivatalos úton tartják a kapcsolatot az érdekcsoportokkal.

A vezérigazgatóságok érdekcsoportokkal való kapcsolatának aspektusait a jelen oktatóanyag “európai szintű döntéshozatal folyamata” ill. az “Érdekképviselés az EU-programok végrehajtása során” témáknak szentelt részek illusztrálják.

A Parlament A Bizottságtól eltérő stratégiát szavazott meg. Az Európai Parlament valójában egy akkreditációs rendszert vezetett be, ennél fogva a jogszabály 9. cikkelyében és annak IX: mellékletében az érdekcsoportok és a Parlament kapcsolatát szabályozó **etikai kódexet** kodifikált (<http://www.europarl.eu.int>).

Az etikai kódex kimondja, hogy “a quaestorok felelnek a legfeljebb egy évig érvényes **névvesszős belépők** kibocsátásért azon személyek számára, akik gyakran kívánnak a Parlament helyszíneire belépni azzal a céllal, hogy parlamenti mandátumuk keretében informálják a tagokat, a saját vagy külső felek érdekében.

Ennek fejében a belépővel rendelkező személyek:

- betartják az Eljárási szabályok mellékleteként kiadott etikai kódexet,
- aláírják a quaestorok által vezetett nyilvántartást.”

A IX: melléklet többek között kimondja, hogy az érdekcsoportok képviselőinek “a parlamenti képviselőkkel, azok személyzetével ill. a Parlament tagjaival való érintkezés során ki kell fejezniük az általuk képviselt érdeket ill. érdekeket”, valamint hogy “kizárólag a Parlament ill. a Parlament egyéb testületeinek a nyilvánosság előtt nyíltan bejelentett ülésein vehetnek részt jogosan”.

Az Európai Parlament munkája több Bizottság között oszlik meg, az alábbiak szerint:

Parlamenti bizottságok

Külügyek, emberi jogok, közös biztonság- és védelmi politika

www.europe.eu.int/committees/afet_home.htm

Költségvetés www.europe.eu.int/committees/budg_home.htm

Polgárok szabadsága és jogai, igazságügy és belügyek

www.europe.eu.int/committees/libe_home.htm

Gazdasági és pénzügyek www.europe.eu.int/committees/econ_home.htm

Jogi ügyek és a belső piac

www.europe.eu.int/committees/juri_home.htm

Ipar, külkereskedelem, kutatás és energia

www.europe.eu.int/committees/itre_home.htm

Foglalkoztatás és szociális ügyek www.europe.eu.int/committees/empl_home.htm

Környezetvédelem, közegészségügy és fogyasztó védelmi politika

www.europe.eu.int/committees/envi_home.htm

Mezőgazdaság és vidékfejlesztés www.europe.eu.int/committees/agri_home.htm

Halászat www.europe.eu.int/committees/pech_home.htm

Regionális politika, közlekedés és turizmus

www.europe.eu.int/committees/rett_home.htm

Kultúra, ifjúság, oktatás, média és sport

www.europe.eu.int/committees/cult_home.htm

Fejlesztés és együttműködés www.europe.eu.int/committees/deve_home.htm

Alkotmányügyek www.europe.eu.int/committees/afco_home.htm

Nők jogai és egyenlő esélyek

www.europe.eu.int/committees/femm_home.htm

Beadványok www.europe.eu.int/committees/peti_home.htm

Ezek a Bizottságok tartják a kapcsolatot az érdekcsoportokkal a törvényhozási folyamat során, a Szabályzat 9. cikkelyében és IX. mellékletében található etikai kódex szabályai alapján.

Az érdekcsoport **EU Parlamentben nyilvántartott** képviselői három fő módon mozdíthatják elő parlamenti szinten az általuk képviselt érdekeket:

- a) A problémát az illetékes bizottság elé terjesztik és részt vesznek a bizottságok nyilvános ülésein,
- b) Részt vesznek azokon a nyilvános meghallgatásokon, amelyekre meghívást kapnak a szakmai szervezetek vagy az érdekcsoportok képviselői, és írásban vagy szóban előterjesztik álláspontjukat,
- c) Elősegítik az európai parlamentek képviselőivel való nem hivatalos kapcsolatot.

Ez a három mód természetesen nem áll egymással konfliktusban, azonban az intézkedés e három módját össze kell kapcsolni és koordinálni kell egyéb olyan kezdeményezésekkel, amelyek más, a döntéshozatalban közreműködő intézményi testületeket is érintenek (Bizottság, nemzeti képviselet Brüsszelben, stb.). A jelen oktatóanyagban a lobbizási tevékenység eljárásait bemutató 10. pontjában részletesebben elemzzük ezt a stratégiát.

Európai parlamenti politikai Intergroup-ok

Az Európai Parlament által az érdekcsoportokkal való kapcsolat érdekében támogatott intézményes eszközökön kívül érdemes még megjegyezni az EU Parlamentben tevékenykedő politikai erőket, amelyek az érdekcsoport és a kis- és középvállalatok képviselőinek kapcsolatát koordinálja.

Ebből következően az EU parlamentekben hivatalos és nem hivatalos intergroup-ok működnek a különféle témákban, amelyek közül az egyik a kis- és középvállalatok és a kézműves vállalkozások nem hivatalos intergroup-ja.

Ez az intergroup időszakos üléseket segített elő az Európai parlamentben az EU kis- és középvállalatok szervezetei számára annak érdekében, hogy kicseréljék egymással a kis- és középvállalatok és kézművesekre vonatkozó politikai prioritásokról vallott nézeteiket.

Ezek a találkozók rendkívül hasznosak az intergroup többféle politikai erőt képviselő tagjai számára: megismerik a legfontosabb ügyeket és a kis- és középvállalatok képviselőinek ezen ügyekről kifejezett véleményét.

Az intergroup-ok független módon működnek, és ez a tény lehetővé teszi, hogy az érdekcsoport és az intergroup tagjainak elvárásait összekapcsolva, valamint a törvényhozási folyamat fejlettségi szakaszának megfelelően tervezzék meg az ülést, ily módon biztosítva a lobbizási tevékenység figyelemmel kísérését.

2. Az európai szintű döntéshozatali folyamat

Az érdekképviselő európai szintű modelljeinek és eljárásainak bemutatása során nem hagyhatjuk figyelmen kívül az európai szintű döntéshozatali folyamat illusztrálását. *Valójában az EU-törvényhozás és programok kidolgozási folyamatának ismerete a hatékony érdekképviselő feltétele. Fontos ugyanakkor azt is ismerni, hogy mely szereplők felelnek bizonyos döntések meghozataláért, milyen lehetőségekkel élhet az érdekképviselő, melyek azok a döntéshozatali szintek, amelyeken időszerű a beavatkozás.*

Az EU törvényhozási folyamat a jogi eljárások formájától függően alkalmazza a különféle eljárásokat:¹ A mi céljainkra elegendő csak azokat az eljárásokat elemezni, amelyeket e meghatározott esetekben alkalmaznak: A) kötelező érvényű intézkedések (szabályozások, rendelkezések), B) nem kötelező érvényű intézkedések (határozatok, nyilatkozatok, akciók, programok).

Az érdekképviselői kezdeményezések céljából következő főbb eljárásokat elemezzük:

- a) konzultációs eljárás;
- b) együtműködési eljárás;
- c) együttes döntéshozatali eljárás;
- d) jóváhagyási eljárás;
- e) egyszerűsített eljárás;
- f) intézkedések végrehajtásának eljárása.

A konzultációs eljárás a szabályozáshoz és rendeletekhez hasonló, fontos határozatokra vonatkozik. A konzultációs eljárás során a Bizottság benyújtja a Tanácsnak a szabályzatjavaslatot, és a Tanács hozza meg a döntést. Mielőtt azonban bármilyen döntéshozatalra kerülne sor, több szakaszon kell keresztülvinni a javaslatot, amely során olyan egyéb EU-intézményeket is bevonnak, mint a Parlament, a Gazdasági és Szociális Bizottság (ECOSOC) www.ces.eu.int, valamint a Régiók Bizottsága www.cor.eu.int.

A konzultációs eljárás a következő szakaszokra osztható:

a) a kidolgozás szakasza, amelynek során a javaslatot elkészíti az adott területtel foglalkozó bizottsági vezetősége. Ebben a szakaszban a bizottság nemzeti szakértőkkel konzultál ad hoc módon vagy külön összehívott bizottságokban, amelyekben általában ott ülnek a kis- és középvállalatok és kézműves szervezetek képviselői is (azoknak a bizottságoknak a listáját, amelyekben az UEAPMA képviselői is megtalálhatók, lásd: www.ueapme.com). *Ebben a szakaszban ütköznek a különböző résztvevők nézetei annak érdekében, hogy elkészüljön az adott témában a törvényhozási javaslat, és hogy megegyezésre jussanak a felek.* Ezt követően a bizottság által elkészített tervezetet egészben benyújtják a Tanácsnak, és azt egyszerű többséggel szavazzák meg.

b) a konzultációs szakaszban a Tanács hivatalos szakvéleményt kér az Európai Parlamenttől (kötelező vagy fakultatív konzultáció formájában), amely kiadja a kérdést az illetékes bizottságnak. A bizottság véleményét a Parlament plenáris ülésén vitatják meg.

¹ Klaus-Dieter Borchardt: "Az EU-jog ABC-je" Európai Bizottság, Luxemburg, az EU hivatalos kiadó hivatala, 2000, 72.old.

A Parlament által kialakított vélemény a Tanács számára nem kötelező érvényű, azonban jelentős politikai fontossággal bír.

Bizonyos esetekben a Tanácsot arra kötelezik, hogy az Európai Parlamenttel együttesen konzultáljon az ECOSOC-kal és a Régiók Bizottságával is. A konzultációs folyamat azzal zárul, hogy a javaslatot a Tanácshoz továbbítják. A Parlament véleményéhez hasonlóan az ECOSOC és a Régiók Bizottsága által kialakított vélemény sem kötelező a Tanácsra nézve.

c) a hatályba léptetés szakasza, amely során a Bizottság a konzultációk eredményeképpen esetleg módosított javaslatot megint a Tanács elé terjeszti. A Tanácsban a javaslatot megvitatja a tagországok képviselőinek Állandó bizottsága (COREPER), amely külön munkacsoportokban dolgozza ki a végleges javaslatot, és azt „A dokumentum”-ként nyújtja be, ha az a Tanács következő ülésének napirendjén azonnal elfogadható – ahol azt minden további vita nélkül elfogadják -, illetve „B dokumentum”-ként nyújtja be a Tanácshoz, további vita céljára.

d) nyilvánosságra hozatal: A Tanács elnöke által aláírt, végleges szöveg mind a 11 hivatalos nyelven megjelenik a Hivatalos közlönyben.

Az együttműködési eljárás nagyjából a fenti, konzultációnál említett szakaszokat követi, azzal a különbséggel, hogy ebben az eljárásban a törvényhozási folyamat részeként szerepel a Parlament és a Tanács *második értelmezése* is.

Első értelmezés: a Bizottság egyidőben megküldi a javaslatot a Tanácsnak és a Parlamentnek és egyéb bizottságoknak azért, hogy ezutóbbi megküldje véleményét a Tanácsnak, mielőtt az megszavazná a döntést. Ebben a szakaszban kérhetik az ECOSOC és a Régiók Bizottságának véleményét is.

A kapott vélemény alapján a Tanács minősített többséggel megszavazza a „közös álláspontot”.

Második értelmezés: a Parlament megkapja a Tanács közös álláspontját. Amennyiben a Parlament elfogadja a közös álláspontot, a Tanács megszavazhatja azt. Ha a Parlament elutasítja azt, a Tanács egyhangúlag jóváhagyhatja a közös álláspontot. Ha a Parlament módosításokat javasol, és azokat elfogadja a Bizottság, a Tanács minősített többséggel dönthet. Ha a Bizottság nem fogadja el a módosító javaslatokat, a Tanács egyhangú szavazással fogadhatja el azokat. A Tanács bármely esetben élhet vétőjogával, elutasíthatja a Parlament és a Bizottság módosításait, és leállíthatja a kérdéses törvényhozást.

Együttes döntéshozatali eljárás

Ez az eljárás - ami a törvényhozás folyamatának legfontosabb eljárásává válik – az együttműködési eljáráshoz képest fejlettebb folyamat, mivel a javaslat elfogadása előtt belép egy egyeztető eljárás és egy harmadik értelmezés. Az Amszterdami Egyezmény ezzel az eljárással a Tanácsot és a Parlamentet azonos szintre emelte. Az eljárás keretében a Tanács tulajdonképpen nem fogadhatja el a „közös álláspontot”, ha az „egyeztető eljárás” nem jár semmilyen eredménnyel. Ennél fogva fontos, hogy a Tanács és a Parlament egyezsége jusson. Számos kérdéskör tartozik az eljárás körébe, mint pl.: az egységes piac megvalósítása, szakképzés, kutatás, társadalompolitika, regionális alapok, környezetvédelem, fogyasztóvédelem, a letelepedés szabadsága, stb.

Első értelmezés: a Bizottság megküldi a javaslatot a Tanácsnak, a Parlamentnek, az ECOSOC-nak és a Régiók Bizottságának. A Parlament és a megkérdezett bizottságok elolvassák a javaslatot és véleményüket megküldik a Tanácsnak.

Ha a Parlament nem tesz módosításokat ill. ha a Tanács jóváhagyja a Parlament által javasolt módosítást, a javaslat az eljárásnak ebben a szakaszában elfogadható.

Második értelmezés: A Tanács – a Parlamenttől és a megkérdezett bizottságoktól kapott vélemény alapján - minősített többséggel elfogadja a „közös álláspontot”. A közös álláspontot megküldi a Parlamentnek második értelmezésre.

A Parlamentnek ebben a szakaszban háromféle választási lehetősége van három hónapon belül: 1) jóváhagyja a közös álláspontokat ill. három hónapon belül nem reagál azokra, 2) abszolút többséggel elutasítja a közös álláspontot. Ebben az esetben leáll a folyamat, és a Tanács nem fordulhat az Egyeztető bizottsághoz, 3) módosításokat javasol, és ebben az esetben a Tanács a Parlament által javasolt összes módosítással együtt fogadhatja csak el a javaslatot, ill. ha a Tanács nem fogad el bizonyos módosításokat vagy ha nem egyhangú a jóváhagyás, a Tanács és a Parlament elnökei hat héten belül *”Egyeztető Bizottságot”* hívnak össze, amelyben a Tanács és a Parlament 15-15 fővel képviselteti magát.

Harmadik értelmezés: ebben a szakaszban a Tanácsnak és a Parlamentnek hat hét áll rendelkezésére, hogy elfogadja (a Tanács minősített többséggel, a Parlament pedig a kifejezett szavazatok abszolút többségével) az Egyeztető bizottság javaslatát. Amennyiben az Egyeztető Bizottság nem jut egyezsége és nem képes javaslatot benyújtani, a törvényhozási folyamat befejezettnek tekintendő.

Jóváhagyási eljárás

A jóváhagyási eljárás során a jogi dokumentum csak az Európai Parlament előzetes jóváhagyásával fogadható el. A Parlament szerepe ebben az eljárásban arra korlátozódik, hogy elfogadja vagy elutasítsa a benyújtott jogi dokumentumot. A Parlament által átvett intézkedéshez semmilyen módosítás nem javasolható. A Parlamenthez ezzel az eljárással benyújtott rendelkezések a következők lehetnek: új tagországok csatlakozása, EU-n kívüli országokkal való egyezmények megkötése, a Bizottság elnökének és tagjainak kinevezése.

Egyszerűsített eljárás

Az egyszerűsített eljárást alkalmazzák, ha nem szükséges törvényhozási folyamat kezdeményezése. Ennélfogva ezt az eljárást követik az olyan, *nem kötelező érvényű dokumentumok* elfogadása esetében, mint a Bizottság vagy a Tanács által kiadott ajánlások, közlemények, vélemények. Ezt az eljárást széles körben alkalmazza a Bizottság a gazdasági és ipari ügyeket érintő intézkedések elfogadása során.

Az intézkedések végrehajtásának eljárása

Ezzel az eljárással hatja végre a Bizottság a Tanács által hozott döntéseket. A Bizottság az alábbi három bizottsági eljárás közül választhat, amikor végrehajtja a Tanács által hozott döntésekkel kapcsolatos intézkedéseket:

- a) *Konzultatív bizottság ügyrendje*, amely során a Bizottság a **tagországok képviselőiből álló** Konzultatív bizottsághoz nyújtja be a foganatosítandó intézkedések tervezetét, amelyet a Bizottság által meghatározott határidőn belül véleményez a Konzultatív

bizottság. A Bizottságtól elvárják –ha nem is kötelezően –, hogy a lehető legteljesebb mértékben vegye figyelembe a Konzultatív bizottság véleményét. Ezt az eljárást követték az egységes piac kialakítása során.

- b) *Ügyvezető bizottság ügyrendje*, amely során a Bizottság a tervezett intézkedéseinek elfogadása előtt konzultál a Bizottsággal. Amennyiben együttes döntéshozatali eljárással került elfogadásra az intézkedés, a Bizottságnak be kell vonnia a Parlamentet a végrehajtási intézkedés tervezetébe. Amennyiben a Parlament az intézkedés ellen szóló határozatot hoz, a Bizottságnak új javaslatot kell kidolgoznia a Bizottság számára, majd folytatnia kell az eljárást. Ezt az eljárást követik a komoly költségvetési kihatásokkal járó közös irányelvek ill. programok megvalósítása során.
- c) *Törvényhozási bizottság ügyrendje*, amely során a Bizottság alapvető rendelkezéseket nyújt be elfogadásra: egészség- és biztonságvédelmi precedens értékű intézkedések, stb. Az a különbség ezen eljárás és az Ügyvezető bizottság ügyrendje között, hogy ha a Törvényhozási bizottság elutasítja a javaslatot, a Bizottságnak a Tanácshoz kell azt benyújtani döntés céljából, és arról értesítenie kell a Parlamentet. A Tanács három hónapon belül, minősített többséggel hozza meg döntését a Bizottság javaslatáról, figyelembe véve a Parlament álláspontját.

Az európai szintű törvényhozási folyamat ismerete kimagasló jelentőséggel bír az érdekképviselő szempontjából, mivel az érintett intézkedésekre elfogadott eljárás figyelembe vételével kell dönteni a lobbizási stratégiáról.

Amint láthattuk, minden eljárás során más szerepet töltenek be a résztvevő intézmények, és döntéseik súlya eltérő a döntéshozatal folyamata során. Ennélfogva az érdekcsoportok képviselője számára fontos, hogy a folyamat különböző szakaszainak megfelelően készítse el az intézkedés tervét, valamint a szövetségi és kommunikációs stratégiát.

3. Az európai társadalmi párbeszéd és a kis- és középvállalatok érdekképviselete

Az Európai társadalmi párbeszéd a fontos előkészítő terület a kis- és középvállalatok és kézműves vállalkozások érdekképviselete számára. Az UEAPME erőteljes, jogi és politikai alapokon nyugvó kezdeményezést indított annak érdekében, hogy garantálja a kis- és középvállalatok és kézműves vállalkozások részvételét az Európai szakmaközi társadalmi párbeszédben. Ez az akció a sikeres lobbizási tevékenység példaértékű esete.

A Társadalmi párbeszéd felépítését és működését először a Maastrichti egyezmény társadalmi jegyzőkönyvében előírtak szabályozták, most pedig az Amszterdami egyezmény 137., 138. és 139. cikkelye szabályozza azt. A Társadalmi párbeszédben résztvevő európai szervezetek listája a Bizottság COM (96) 448. számú jogerős döntésének (1996. szept. 18.) III. mellékletében található.

A Társadalmi párbeszéd két terület köré épül fel: az első téma a *Párbeszéd és tárgyalás*, a második téma az *Egyeztetés*.

Az első területhez tartozik: a) a Szakmaközi társadalmi párbeszéd, amiben a magánvállalatok képviseletében az UNICE-UEAPME EU-szervezet, az állami vállalatok képviseletében a CEEP EU-szervezet, valamint a munkavállalók képviseletében az ETUC vesz részt. b) az Ágazati társadalmi párbeszéd, amiben a listán feltüntetett ágazati szervezetek vesznek részt.

A második területen működik a „Foglalkoztatási állandó bizottság”, amiben a magánvállalatok képviseletében az UNICE-UEAPME és meghatározott nemzeti ágazati szervezetek, a CEEP, valamint a munkavállalók képviseletében az ETUC és meghatározott számú nemzeti szakszervezet vesz részt.

Az Európai társadalmi párbeszédet két eljárást követve dolgozták ki: *1. konzultáció, 2. tárgyalás*.

A konzultációs folyamat két szakaszból áll:

- 1. szakasz: a Bizottság a Szociális kérdések közül egy megvalósítását áttekintve javaslatot küld a Társadalmi partnereknek. A Társadalmi partnereknek hat hét áll rendelkezésükre a tagokkal való konzultációra és újrajátszásra,
- 2. szakasz: A Bizottság, miután megvizsgálta a Társadalmi partnerek álláspontját, új javaslatot küld nekik döntés céljából. A Társadalmi partnereknek ebben a szakaszban kétféle választási lehetőségük van: a) elfogadják a Bizottság javaslatát, és ebben az esetben a Bizottság végrehajtja azt, b) közös intézkedést kezdeményez (ajánlás vagy másféle közös kezdeményezés vagy tárgyalás).

Abban az esetben, ha a Társadalmi partnerek döntésük értelmében közös intézkedést kezdeményeznek, és arról közös levelükben értesítik a Bizottságot, a Bizottság 9 hónapos időtartamra felfüggeszti saját kezdeményezését, és így lehetővé teszi, hogy a Társadalmi partnerek végrehajtsák a közös intézkedést vagy tárgyalást.

A Társadalmi partnerek által elért megállapodást benyújtják a Bizottsághoz, ahol ellenőrzik a partnerek reprezentativitását, mielőtt továbbítanák a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek. A Parlament nem módosíthatja a megállapodást, a Tanács pedig csak jóváhagyhatja ill. elutasíthatja azt.

A Társadalmi partnerek ez idáig az alábbi megállapodásokat kötötték meg:

1. 1996.: szülői szabadságról szóló megállapodás: A Bizottság 96/34/CE sz. 1996. június 3-i rendelete, 1996. 06.15-i OJ L145/4;
2. 1998.: részidős munkáról szóló megállapodás: A Bizottság 97/8/CE sz. 1997. december 15-i rendelete, 1998.01.20-i JO L 14/9;

3. 1999.: határozott idejű szerződésről szóló megállapodás: A Bizottság 1999/70/CE sz. 1999. június 28-i rendelete, 1999.07.10-i OJ 178/43

A Társadalmi partnerek tárgyalásokat folytatnak az időszakos munkáról, ami a nem tipikus munkaformák „trilógiájának” befejező részét alkotja.

Az elfogadott rendeleteket két éven belül kell végrehajtaniuk a tagországoknak – vagy törvényhozási eljárás vagy a társadalmi partnerek közötti nemzeti szintű megállapodás révén.

Amint látható, a Társadalmi párbeszéd a társadalompolitika és a gazdaságpolitika fontos része az érdekképviselő területén. Ezt a szerepet erősíti annak a folyamatnak az eredménye, ami Luxemburgban kezdődött (1997. november 20-21.), majd Cardiffban (1998. június 15-16.) ill. Kölnben (1999. június 3-4.) folytatódott és a lisszaboni tanácskozással lépett hatályba (2000. június 20-21.), amelynek eredményeképpen bevezetésre került a „nyitott együttműködés” gyakorlata.

A társadalmi partnerek az EU elnökség meghívásával részt vesznek az állami és kormányzati vezetőkkel való találkozókon, évente kétszer találkoznak az EU gazdasági és pénzügyminiszterek tanácsával, tanácskoznak az EU szociális ügyekért felelős minisztereivel, valamint a Társadalmi párbeszéd keretében a Társadalmi párbeszéd bizottság munkacsoportjaival a a) makroökonómia, b) foglalkoztatás és c) oktatás témájában (lásd az UEAPME feljegyzést az UEAPME Web-oldalán).

4. Érdekképviselés az EU programokban

Az európai programok előkészítő szakaszában egy sor olyan feltétel adódik, amikor az érdekcsoportok felléphetnek a programok eredményes megvalósítása érdekében. Ebben a bekezdésben az „5 sz. program: Kutatás és Fejlesztés” előkészületi eljárását mutatjuk be.

- Az 5. sz. „Kutatás és fejlesztés programmal” kapcsolatos esettanulmány

A programmal kapcsolatos első ajánlásokat a Bizottság illetékes Irányító Testületén belül fogadják el. A Bizottság kapcsolata a tudományos világgal a korábbi programok megvalósításában való részvételükön keresztül lehetővé teszi azoknak a kérdéseknek az észlelését, amelyekről tudható, hogy a tudományos közösség érdeklődik irántuk.

Ezen túlmenően a folyamat már formalizáltabb szakaszában a Bizottság jelzéseket továbbít a Tanács irányába, vitaanyagok formájában. Ez a jelzés nyilvános és szándékában is számot tart a nyilvánosság véleményére, alkalmat biztosítva az észrevételek megtételéhez. Ebben a szakaszban a Bizottság intézményesíti ezeket a konzultációkat hivatalos és nem hivatalos konzultációk segítségével. Ennek során legalább 6 különböző európai és országos szintű testület vesz részt a keretprogram előkészítésének és megvalósításának a munkájában. A testületek három különböző kategóriába sorolhatók:

Európai szinten

Első helyen említhetők a Programbizottságok. Minden, egy Keretprogram alatt futó konkrét program rendelkezik egy Programbizottsággal és minden Programbizottságban képviselik magukat a tagállamok és a programhoz társult államok. Ebben az esetben a jelölt országok is.

Ez az egyik lehetősége a közvetlen érdekképviselésnek a Keretprogram megvalósítása során. A második a Tudományos és Műszaki Kutatási Bizottság, azaz a CREST. Ebben a Tanácsadó Testületben a tagállamok képviseltetik magukat, de nincsenek jelen a jelölt országok. Feladata, hogy segítsen a Tanácsnak és a Bizottságnak is a kutatás és technológia fejlesztésére irányuló elvek kialakításában. Tagjai között találhatjuk a tagállamok RTD elvekért felelős szakembereit, valamint a Bizottság képviselőit és leginkább a Keretprogramokban játszik szerepet. Tehát ez a két testület az, ahol a tagállamok együttműködnek a programmal.

A harmadik: egy Szakértői Tanácsadó Csoport (EAG). Ez a testület személyes minőségükben fogadja be az embereket, tanácsadóként. Minden kiemelt intézkedéshez egy szakértőt rendelnek. Az EAG határozza meg a munkaprogramok irányvonalait, a szakmai és közgazdasági célokat és észrevételezi a projektek eredményeit már a következő munkaprogram irányváltására tekintettel.

Tehát ez történik munkaszinten. A jelölt országok felkérést kaptak arra, hogy jelöljenek képviselőket és ez megtörtént. Tehát ez is egy módja annak, hogy a jelölt országok szakértői szinten közvetlenül kapcsolatba kerüljenek a programmal.

Negyedik: az Európai Kutatási Fórum (EAR). Az EAR egy új tanácsadó testület (bizonyos mértékig az IRDAC és az ESTA folytatása, amelyek korábban működtek, mára már megszűntek). Maximum 60 fős, és tagjai között találhatjuk a Szakértői Tanácsadó Csoportok elnökeit. Két kamarája van: az Iparkamara és a Tudományos kamara. Így az érdekcsoportok közvetlenül beavatkozhatnak a program vezetésébe.

Az Európai Kutatási Fórum tagjai még nem kerültek kinevezésre. A csoportot már létrehozták, de nem történt meg a tagjelölés. Amikor a Bizottság legközelebb tagokat jelöl, nem jelöl 60 tagot a tagállamokból, hanem bizonyos számot fenntart a jelölt országok jelöltjei számára. Tehát ez is egy olyan megoldás, ahol az érdekcsoportok megjelenhetnek.

Ötödik: az európai szervezetek, amelyek magas szinten képviselik a kis- és középvállalatok és kézműipari cégek, beleértve az UEAPME valamint olyan ágazati szervezetek, mint az EARTO (Szerződött Kutatásokat Végző Szervezetek Európai Szövetsége) vagy a vegyipari cégeket tömörítő CEFIC és a rektori konferencia és az érdekelt szervezetek más csoportjainak érdekeit. A konzultáció ezekkel a szervezetekkel formalizáltan, időszakos rendszerességgel folynak, illetve a program előkészítési szakaszában és az együttműködési szakaszában informálisan kérve a program Tanács általi jóváhagyását. A Bizottság azért is kikéri ezeknek a szervezeteknek a véleményét, hogy ösztönözze őket arra, hogy szorgalmazzák a partneri kapcsolatokat a jelölt országok szervezeteivel és bevegyék ezeknek az országoknak a tudósait az ajánlásokba, hogy részt vehessenek a programok tevékenységeiben (inverz lobbizás).

Nemzeti szinten

Először: Nemzeti Kapcsolattartó Pontok rendszerei (NCP), amelyek a Nemzeti Kapcsolattartó Pontok rendszerei hálózatának részét képezik. Az NCO létrehozása alapvetően nemzeti feladat és a jelölt országok is felkérést kaptak az NCP létrehozására. A Bizottság, természetesen, elkötelezte magát az iránt, hogy együttműködjön, és konkrét módon használja ezeket a Nemzeti Kapcsolattartó Pontokat. Átfogó útmutatások egyeztetése történt meg arról, hogyan történik közöttük majd az interakció a perspektivikus résztvevők tájékoztatása és segítése céljából, valamint a kapcsolatépítés. A közöttük történő kapcsolatteremtés fontos funkció, amelynek a célja az értéknövelés és annak elérése, hogy az emberek valóban be tudjanak kerülni a megfelelő konzorciumokba a megfelelő projektekhez. Másodszor: a kapcsolati irodák. A kapcsolati irodák is nemzeti hatáskörbe tartoznak. A Bizottság elkötelezte magát a velük való együttműködésre (megadja nekik az információt, segíti őket, stb.), ahogy együttműködik bárkivel, aki érdeklődést mutat a K/F programok iránt, aki segíteni kíván országának és tudósainak a sikeressé válásban. A kapcsolati iroda szintén olyan csatorna, amelyen keresztül a tudósok kapcsolatban lehetnek a Bizottsággal.

Ezek azok a csatornák, amelyeket meg kell említeni, ahol a Bizottság és az államigazgatás szintjén a kis- és középvállalatok szervezetei hatást gyakorolhatnak a döntéshozatali folyamatra és képviselhetik a kisvállalkozások és kézművesek érdekeit az adott kérdésben. Még nem esett említés az Európa Parlament és más konzultatív testületek, mint az ECOSOC és a Régiók Bizottsága irányába történő kezdeményezések, amelyek szintén beavatkoznak a program jóváhagyásának folyamatába.

Szintén a megvalósítás szakaszában egyértelműen és szabályozott formában adnak hangot az érdekeknek a Programbizottságok és a Szakértői Tanácsadó Csoportok.

5. A nemzeti szint szerepe az EU törvényhozási folyamatában

Az európai törvényhozási folyamat olyan, amely, miután elemezi a különböző eljárásokat, fontos szerepet szán a tagállamok kezdeményezésének. Ezt a szerepét a döntéshozatali folyamat két fő szakaszában gyakorolja:

- a) a felvezető szakaszban és
- b) a levezető szakaszban.

A lobbizási tevékenység összehangolása az európai és a nemzeti szintek között kiemelkedő fontosságú az érdekek hatékony képviselése érdekében. Ez érinti a jelölt országok szervezeteit is.

A felvezető szakasz egyre inkább meghatározó szerepet játszik a lobbizás szempontjából az EU országok érdekcsoportjai számára miután létrejött az egységes piac létrehozására és a Cardiff-Luxemburg folyamat beindítására vonatkozó, valamint a Lisszaboni Tanácsban utoljára hozott törvény a tagállamok monetáris, gazdasági és társadalmi politikájának „nyílt koordinációs” folyamatára vonatkozóan.

Ebből a szempontból az érdekcsoport képviselői azt követelik a nemzeti intézményektől (a mi esetünkben az olasz intézményektől), hogy érdekeik még eredményesebb kifejezése érdekében fontos, hogy:

1) létrejöjjön nemzeti szinten az a szilárd és átlátható feltételrendszer, amely lehetővé teszi az érdekkifejezés gyakorlását, mint például a „törvényhozás folyamatának összehangolását szolgáló tábla”, ahol a nemzeti intézmények és a gazdasági és társadalmi élet szereplői ülnek, és amelyet az Európa-politikai Részleg nemzeti felelőse koordinál azért, hogy:

a) előre meg lehessen kapni a Tanács különböző értekezleteinek napirendjén szereplő kérdésre vonatkozó információt és dokumentációt;

b) kutatni lehessen, a folyamatnak ebben a szakaszában, a közös álláspontokat a „táblán” képviselt szereplők között a törvényhozás napirendjén szereplő témákat illetően;

2) koordinálni lehessen a nemzeti szintű lobbizási kezdeményezéseket az európai szinten előre látható szakaszokkal azért, hogy

a) folyamatosan biztosítható legyen a törvényhozási folyamat visszacsatolása;

b) konfrontálhatók legyenek az EU különböző államait képviselő tagok között a vélemények, és koordinálni lehessen a lobbizási kezdeményezést a különböző tagállamok szintjén, továbbá elő lehessen segíteni a megállapodást a különböző európai intézmények, a Parlament, az ECOSOC, a Régiók Bizottsága, a Tanács szintjén.

Annak érdekében, hogy az olasz részvétel minősége javuljon a törvényhozási folyamat felvezető szakaszában, az Európa-politikai Részleg és a Külügyminisztérium elindította a nemzeti fórumot a Comitato Nazionale Economia e Lavoro (CNEL www.cnel.it) (A nemzeti gazdasági és munkaügyi bizottságnál), amelynek során minden év elején megtörténik a Bizottság által kiadott törvényhozási program alapján a következők koordinálása:

a) A törvényhozási programban szereplő kérdésekben érintett érdekcsoportok képviselőinek véleménye,

b) A különböző minisztériumok képviselőinek kezdeményezései, amelyeket a Közösség intézményei felé közvetíteni kell.

A törvényhozási folyamat levezető szakaszában az érdekcsoportokat akkor vonják be a folyamatba, amikor az európai szabályokat átvezetik a nemzeti törvényhozásba.

Ez az a szakasz, ahol az érdekcsoportok tevékenysége még mindig fontos. Tulajdonképpen a törvény átvétele különböző döntéseken keresztül történik (törvényi, igazgatási és szabályozási) és érinti a már meglévő törvényt, ami viszont kihathat a gazdaságra és a társadalmi feltételekre.

Ezért, szintén ebben a szakaszban, az érdekképviselőnek nemzeti és regionális szinten is hangot kell adni.

Ez a szakasz nagy fontosságú a jelölt országok érdekcsoportjai számára. Tulajdonképpen a Közösségi normák (acquis) átvétele ezekben az országokban a frontvonalba szólítja az érdekcsoportokat. Az érdekcsoport tapasztalata az EU országok lobbizási tevékenységében megmutatja azokat a konkrét eljárásokat, amelyeket tekintetbe kell venni annak biztosítása érdekében, hogy a Közösségi normák átvétele a képviselt érdekek figyelembe vételével történjék, ami a kisvállalkozások és a kézműipar érdekeit is jelenti. Ennek az oktatási anyagnak a 10. pontja részletesebben elemzi ezt a kérdést.

6. Kis- és középvállalatok szervezeteinek stratégiája az EU szintű érdekképviselet megvalósításában

Az európai integrációs folyamatnak és az európai irányelvek kidolgozásának érdekcsoportokra és ezáltal a kisvállalkozók szövetségeire gyakorolt hatása néhány egyértelmű tendenciát alakított ki a kisvállalkozók szövetségeinek magatartásában, hogy jobb szerepet tudjanak játszani ebben az új helyzetben.²

A kis- és középvállalatok és kézműves cégek európai szervezetei ténylegesen:

- a) Megerősítette belső struktúrájukat, minősítette kompetenciáikat és gazdálkodásukat,
- b) Két irányban is megerősítette tagságukat: teljessé tette és kibővítette a képviseletet minden európai országban és Közép és Kelet Európa országaiban; továbbá egységesítette az EU országok ugyanabban az európai szervezetekben tevékenykedő szervezeteinek képviseletét;
- c) 11-ről 6-ra csökkentette (lásd 1. táblázat) az európai szervezetek számát egy közöttük létrejött fúziós folyamat támogatásával (EUROPMI fuzionált az UEAPME-vel 1999-ben) és egy kiválasztási folyamat eredményeképpen.
- d) Támogatta szerepvállalásukat az Európai Társadalmi Párbeszédben.

Ennek a folyamatnak az eredménye, amelyet a 90-es évek végén fejeztek be, kiemelkedően megnövelte a kisvállalkozások érdekeit képviselő szervezetek képviseletét. Ezt bizonyítja a kis- és középvállalkozásokra és kézművesiparra vonatkozó európai kérdésekkel kapcsolatos állásfoglalások elkészítése is, a részvétel az Európa Bizottságban (lásd a mellékletet), a részvétel a makroökonómiai, foglalkoztatáspolitikai és társadalompolitikai kérdésekkel kapcsolatos minden tanácskozáson.

1. táblázat: A Kis- és középvállalkozások Európai Szövetségében legjelentősebb képviselettel rendelkezők felsorolása

1. CCACC Comité de coordination des Associations de Cooperative de la CEE
2. CEDI Confédération Européenne des Indépendants
3. EUROCHAMBRES Union Européenne des Chambres de Commerce
4. EUROCOMMERCE Commerce Européen
5. UEAPME, Union Européenne de l'Artisanat et des PME
6. UNICE, Union Européenne de l'Industrie et des Employeurs d'Europe.

A nemzeti kisvállalkozások szövetségei által mutatott tendencia az európaizálódás folyamatával szemben **a nemzetközi képviselet fokozása volt**. Észrevehető, hogy a kis- és középvállalkozások szövetsége és a Kereskedelmi Kamara az 1980-as évek közepén különböző módokon megerősítette kapcsolatát a nemzetek feletti testületekkel:

² Részletesebben lásd: Lanzalaco-Gualmini "Globális rend és helyi kollektív fellépés" Greenwood-Jacek "Organized business and new global order" (Szervezett vállalkozás és új globális rend) c. könyvében London, Macmillan, 2000).

- a) Új képviseleti irodákat nyitott Brüsszelben, vagy közvetetten más szervezetek helyi képviseltein keresztül, hogy fokozhassák lobbizási tevékenységüket, és új szolgáltatásokat biztosítsanak a tagoknak főként az információs területen,
- c) Egységesítették képviselüket ugyanabban az európai testületben, hogy támogassák ezeknek a szervezeteknek a megerősödését;
- d) Fokozták részvételüket az európai szervezet életében, hogy elfogadtassák a kis- és középvállalatok kérdéseire vonatkozó politikai javaslatokat;
- e) Támogatták vagy csatlakoztak ágazati európai szervezetekhez, hogy a kis- és középvállalatok és kézműipar számára új képviseleti lehetőségeket biztosítsanak a magas szintű döntéshozatali folyamatokban.

A horizontális és ágazati képviseletnek ez a fokozódása olyan tendencia, amely meglehetősen általános az EU tagállamainak minden reprezentatívabb szakmai szervezetére. Az Európai Közügyi Útmutatóban, 2001-ben¹ 1297 európai szakmai szervezetet regisztráltak, amelyek konkrét kereskedelmi, ipari vagy szakmai ágazatokat képviselnek európai szinten és 708 érdekcsoportot, szervezetet, amelyek a legkülönbözőbb érdekeket képviselik, mint környezet, oktatás, egészségügy, fogyasztói érdekvédelem, stb.

Európában a kis- és középvállalatok szövetségeinek ezt a törekvését, hogy fokozzák lobbizó tevékenységüket nemzetközi szinten és konkrétan európai szinten, továbbá szolgáltatásokat nyújtsanak, megerősítette az európai intézmények kisvállalkozásokkal kapcsolatos kérdésekre irányuló politikai aktivizálódása az Európai Regionális Politika 1990 évi kidolgozásával és az európai programok megvalósításával, amihez a kis- és középvállalatokat képviselő nemzeti, regionális és helyi szervezetek transznacionális partnerségére volt szükség.

A szakmai szervezeteknek ezen europaizálódási folyamatának a következtében változás könyvelhető el a lobbizás szerepében és funkcióiban a nemzeti és a térségi testületekben.

Mivel a régiók szerepe is megnőtt az intézményi szinten, a regionális testületek is felléptek azért, hogy:

- a) Közvetlen képviselést kapjanak európai szinten;
- b) Fokozzák a nemzetközi képviselést igényét a szervezetek nemzeti testületei iránt, mint például új testületek felállítása a nemzeti szintű szervezetekben, ahol a helyi szervezetek részt vehetnének az európai szintű döntéshozatali folyamatokban. *Ebben az összefüggésben a helyi szerveződések lobbizási tevékenységére hatott a nemzeti szövetség új internacionalizálódási stratégiája.* Ez a hatás a következő megnyilvánulásokban érhető tetten: a) a kisvállalkozások helyi szervezetei sok esetben nyitottak saját irodákat Brüsszelben, b) már működő gazdasági testületekben telepedtek meg, c) nemzetközi szolgáltatásokat vásároltak meg (információ, segítségnyújtás az európai programokban való részvételre, stb.) a kis- és középvállalkozások nemzeti szervezeteitől.

Észrevehető, hogy az 1980-as évek és az 1990-es évek közepe között a helyi kisvállalkozások szövetsége a helyi hatóságok támogatását kéri nemzetközi szintű lobbizási tevékenységéhez, és nemzetközi kapcsolatainak kiépítéséhez. Ez fordult elő Bergamo kisvállalkozói

szövetségével, amely az Ipari Minisztérium támogatásával nyitotta meg brüsszeli képviselőtét 1988-ban.

A globalizációs folyamat tehát nem csak a nemzeti, hanem a helyi üzleti társaságokat is elmozdította olyan reprezentációs stratégiák megvalósítása felé, amelyek európai és nemzetközi képviselőtüket szolgálja, hogy a vállalatoknak európai szolgáltatásokat tudjanak nyújtani, fel tudják kutatni a nemzetközi és régiók közötti partneri lehetőségeket és, sok esetben, a nemzeti szintű szövetségek támogatásával, más esetekben közvetlenül, de egyidejűleg arra készítette a helyi kisvállalkozási szövetségeket, hogy változásokat vezessenek be a helyi szintű lobbizási gyakorlatban.

7. Az érdekcsoport lobbizási tevékenységének folyamatai: informális, formális és szervezett

A lobbizás feltételeit és tapasztalatait elemezve *három irányadó eljárás* jellemzőit különböztethetjük meg, amelyek szerint a kisvállalkozások és kézműipari cégek képviselői folytathatják lobbizási tevékenységüket.

Az elsőt **“informális folyamatnak”** a másodikat **“szervezett eljárásnak”**; a harmadikat pedig **“egyesített folyamatnak”** nevezhetjük.

Az informális folyamat olyan eljárás, amelynek során a lobbizási tevékenység **folyamatosan** zajlik, *a reprezentatív csoportokban felmerülő konkrét igényeknek megfelelően*.

Ez az eljárás elsősorban egyéni alapon folyik, egyetlen szövetség által, a kis- és középvállalatok képviselői és az érintett intézmények képviselői és a politikai erők között kialakult kapcsolatrendszerben.

Megkülönböztető vonása még az informális folyamatnak azoknak a kérdéseknek a jellege, amelyekre a lobbizási tevékenység fókuszra irányul. Ezek a kérdések elsősorban az érintett csoportok sajátos igényeihez kapcsolódnak vagy a szervezetnek az európai politikával kapcsolatos egyedi kérdésekre vonatkozó konkrét stratégiájához.

A lobbizás informális folyamatához főleg a következő tevékenységekre van szükség:

- a) széleskörű kapcsolatrendszer kialakítása a szövetség és az intézményi testületek között a szervezet promóciós stratégiáján keresztül, hogy az intézmények látókörében ismertté váljon a munka, és biztosítani lehessen az információcserét;
- a) Rendszeres kapcsolatok szorgalmazása a felelős szövetségek részéről az intézmények képviselőivel és politikai erőkkel, hogy naprakész ismeretekkel rendelkezzenek a szövetség állásfoglalásairól;
- b) Bemutatni az intézményeknek, politikai erőknek és más szervezeteknek a szövetségek által a kis- és középvállalatok számára legfontosabb kérdésekre vonatkozóan kidolgozott állásfoglalásokat;
- c) Bemutatni a sajtónak a kiemelt kérdésekkel kapcsolatos állásfoglalásokat.

Az informális eljáráshoz szükség van egy átfogó keretre, egy pozitív kapcsolatra a politikai képviselő és a kis- és középvállalatok képviselői között, a kisvállalkozásoknak a gazdaságban játszott kiemelkedő szerepének felismerése alapján (sok európai államban van Kisvállalkozási Miniszter). Ezért az intézményekkel és a politikai erőkkel folytatott találkozások rendszeresek és nem szükségszerűen kapcsolódnak egy adott probléma megoldásához. Ezek a feltételek lehetővé teszik a politikai és a kormány képviselője számára, hogy megismerkedjen a kis- és középvállalkozások elvárásaival. A kisvállalkozások és az MP rendszeresen találkozik informálisan, esetenként időszakosan munkareggelin, amelynek során információt, véleményt cserélnek, vagy javaslatokat mutatnak be, ami szintén hatékony módja a lobbizási tevékenység gyakorlásának.

A *szervezett gyakorlat* az, hogy a lobbizási tevékenység bizottságokon és az *intézmények konzultatív tevékenységén alapul*. Ezeket a bizottságokat sok esetben a kis- és középvállalatok szervezeteinek kérésére az intézmények szorgalmazzák, mintegy kiegészítve a kisvállalatok területén indított kezdeményezéseiket, a kis- és középvállalkozások szervezeteivel való konzultáció mellett.

A szervezett lobbizás kérdései azokkal a horizontális vagy ágazati kérdésekkel kapcsolatosak, amelyek az érdekcsoportot foglalkoztatják, mint például a törvényalkotás és a szabályozás.

A bizottságok gyakorlata nagyon diffúz európai, nemzeti és regionális szinten az EU országok minden régiójában. Ez a gyakorlat stabilizálja a kis- és középvállalkozások érdekeinek védelmére indított folyamatokat az ügyek előterjesztését illetően. A bizottságokban a lobbizási tevékenység tanácsadás, munkaanyagok formájában jelenik meg, ami elősegíti az intézmények döntéshozatali folyamatát. Ezzel a szervezett folyamattal garantálható a kis- és középvállalatok szervezetei számára az információ az őket érdeklő különböző területekre vonatkozó elvekről. A lobbizási tevékenység a konzultatív és tanácsadó folyamatokat céljainak elérésére használja fel.

A szervezett gyakorlatban a lobbizás kihasználhatja egy adott kérdésben a bizottságon résztvevő más szervezetekkel megmutatkozó *érdekközösségben rejlő* lehetőségeket.

Ebben a modellben megemlíthetjük a *meghallgatások* gyakorlatát, amit az intézmények szorgalmaznak fontos és átfogó kérdésekre vonatkozó döntések előkészítése során.

Az egységes gyakorlat az intézmények, vállalkozók és uniók közötti háromoldalú kapcsolatrendszeren alapul. Az egységes gyakorlat konkrét célja makroökonómiai, társadalmi párbeszéd kérdéseivel, általában vett nemzeti kérdésekkel és regionális fejlesztési folyamatokkal való foglalkozás.

Ezt a gyakorlatot sok európai ország megvalósítja, köztük Olaszország is, a növekedés és a foglalkoztatási gondok miatt. Ennek a gyakorlatnak az értelmében a kormány és a társadalmi partnerek egyezményekben állapodnak meg gazdasági és szociális kérdésekben, amelynek során tisztázzák az őket érintő kompetenciákat. Olaszországban az első megállapodás aláírására ennek a gyakorlatnak alapján 1993-ban került sor.

Európai szinten a társadalmi párbeszéd főképpen ennek a gyakorlatnak az alapján folyik, de vannak bizonyos sajátosságai (a Bizottság csak a társadalmi párbeszédet szorgalmazza, de nem vesz részt a megállapodásban) amelyek a Maastricht Egyezmény szociális jegyzőkönyvének mellékletében foglalt diszciplínákon alapulnak.

Ennek keretében a társadalmi partnerek eldönthetik vagy nem, hogy tárgyalásokat kezdenek a Bizottság által javasolt kérdésekről vagy eldönthetik, hogy élve kezdeményezési jogukkal a Bizottságot foglalkoztató társadalmi kérdésekkel kapcsolatos tárgyalások során.

Regionális szinten ezt a gyakorlatot folytatják azok az országok, ahol a régiók szerepet játszanak a regionális fejlődés tervezésében és kiterjed az európai regionális irányelvek végrehajtásában résztvevő minden régióra. Ebben az esetben a helyhatóság szorgalmazza azt a feltételrendszert, amely lehetővé teszi a kis- és középvállalkozások részére, hogy találkozzanak és tárgyaljanak a regionális kormányok képviselőivel és az Unió képviselőivel, ezzel is támogatva a regionális fejlődést, a fejlődés kereteinek definiálását, annak eldöntését, milyen tartalommal és irányultsággal vesznek ebben részt a kis- és középvállalatok, és milyen szerepet vállalnak a társadalmi partnerek az intézkedések megvalósításában.

Az egységes gyakorlat bevezetése a 90-es évek elején történt és részben hatott rá az európai regionális irányelvek eredményesebbé tételére irányuló erőfeszítés, részben az a törekvés, hogy a hátrányosabb helyzetű térségek fejlődésébe való központi egy olyan gyakorlat lépjen, amely megfelelőbben tudná mozgósítani a helyi fejlődésre rendelkezésre álló belső erőforrást.

8. Témák a lobbizási tevékenység folyamatában

A törvényhozási folyamathoz hasonlóan a lobbizási tevékenységben is különbség tehető a "felvezető folyamat" és a "levezető folyamat" között. Mindkét folyamat történhet a korábban említett "informális gyakorlattal" és "szervezett gyakorlattal". Az összpontosított gyakorlat megfelelő dinamikával rendelkezik, mivel ebben az esetben a kormány a kezdeményező.

A felvezető folyamat az a folyamat, amelynek során a kisvállalkozások képviselői *kezdeményeznek* a kormányiszervek vagy politikai képviselők irányában azért, hogy a kis- és közép vállalkozások számára kedvező új intézkedést fogantossítsanak vagy módossítsák a fennálló feltételeket. Ez a folyamat a kis- és közép vállalatokat tömörítő szervezetek proaktív szerepvállalásán alapul a lobbizási tevékenységben.

A levezető folyamat az a folyamat, amelynek során az intézmények, különböző szinteken, konzultálnak a kis- és közép vállalatok szervezeteivel, hogy kikérjék véleményüket egy, a kis- és közép vállalatoknak kedvező új irányelvet vagy új programot illetően, vagy konkrét kérdésekben megtudják, mire van szükségük, vagy mit javasolnának. Ebben a folyamatban a kis- és közép vállalatokat képviselő szervezetek jellemzően *reaktív szerepet játszanak* a lobbizási tevékenységben. De a reaktív szerepben is fontos kezdeményezőnek lenni és felépíteni a többi csoport által tett javaslatok támogatását.

A két folyamat *nem válik el, hanem párhuzamosan, vagy egymással interaktív módon működik* a lobbizási tevékenységben, (de mindkét folyamatban vannak szakaszok, amelyek eltérően hatnak a lobbizási tevékenység kimenetére).

Ezek a fázisok sematikusan a következő módon osztályozhatók: a) a lobbizás előkészítő szakaszai; b) a javaslat megvédése, c) az eredmények megvalósítása d) ellenőrzési szakasz.

Az előkészítő szakasz minden olyan elem összegyűjtésével kapcsolatos, amely lehetővé teszi a kis- és közép vállalatok szervezeteinek az ajánlás benyújtását az intézményekhez. Ennek az előkészületnek nagyon pontosnak kell lennie, mivel a javaslatnak nem csak egyértelműen bizonyítani kell a kis- és közép vállalkozások szükségleteit, hanem azokat az okokat is be kell mutatnia, amelyek igazolják a hatóságok döntését. Fontos valójában, hogy a javaslatot jól dokumentálják és bemutatása olyan módon történjék, hogy átláthatóvá tegye, miért indították a lobbizást.

Ebben a szakaszban történik annak az eldöntése is, milyen stratégiával történjék a javaslat politikai támogatásának elnyerése. A Bizottság és általában az intézmény minden szintjén olyan sok a tanács, hogy az állásfoglalásokat érdemes nagyon világosan megfogalmazni.

A javaslat megvédése. A lobbizásnak ebben a szakaszában történik meg a javaslat más szervezetek vagy helyi szereplők általi lehetséges támogatottságának a feltérképezése. Fontos találkozni másokkal, akiknek ugyanazok az érdekeik, és a lehető legmagasabb szinten. Minél több szövetség osztja ugyanazt a véleményt, annál jobban meghallgatják. Ez a lobbizás kulcsfontosságú szakasza, mert ebben a szakaszban kell kialakítani a lehetséges egyetértést a javaslatról és megvalósítani a stratégiát a politikai támogatás elérése érdekében, hogy támogassák a javaslatot, amelyet a kis- és közép vállalatok az illetékes hatóságoknak benyújtanak.

A megvalósítás szakasza. Ebben a szakaszban történik az intézményes hatóságok által a lobbizási tevékenység eredményeképpen meghozott döntések megfelelő végrehajtása, ami nem minden esetben sikerül. Egy döntés végrehajtásának szakasza még mindig olyan időszak, amikor nagyon erős ellenállás mutatkozhat a döntéssel szemben. Ezért a lobbizási tevékenység folytonosságát fenn kell tartani.

Az igazolás szakasza is fontos a lobbizási tevékenységben, hogy minden érintett szereplővel tanulmányozni lehessen a lobbizás kimenetének a kis- és középvállalatok érdekeinek más aspektusaira gyakorolt hatását, és hogy meg lehessen erősíteni a kapcsolatot későbbi kezdeményezésekhez.

A kis- és középvállalatok szervezeteinek szerepe a lobbizási tevékenységben erősebb, ha a szervezetek a következő szempontokat jelenítik meg:

- a) A kis- és középvállalatok szervezeteinek képvisellete és struktúrái által képviselt súly;
- b) A hasonló struktúrákkal rendelkező kapcsolatrendszerben rejlő kapacitás;
- c) Milyen mértékű a képesség az érdekvédelem becsatornázására a társadalom és a gazdaság egészének érdekébe;
- d) A képviselt érdekek kategóriájának mobilizálására való képesség;
- e) Kapcsolat a médiával.

A kis- és középvállalatok szervezetének **képviselétét** általában megerősíti a kis- és középvállalatok képviselőinek részvétele a gazdasági és szociális kérdésekkel foglalkozó intézményi testületekben.

A kis- és középvállalatok szervezetei képvisellete számára hasznos a nemzeti szervezet tagsága az európai szintű szervezetekben és a regionális szervezetek tagsága nemzeti szervezetben.

A lobbizási tevékenység másik fontos szempontja a hasonló szervezetekkel való kapcsolattartás (más kis- és középvállalkozások szervezetével, stb.) amivel nagyobb lobbizási front nyitható. *Ez a képesség a kis- és középvállalatokat tömörítő szervezet politikai képviselőktől való függetlenségén és a kis- és középvállalatok képviselétének őszinteségén alapul.*

A kis- és középvállalkozással kapcsolatos kérdés a társadalom központi érdeke. Ezt erősíti meg a lobbizási tevékenység, amely nem mulasztja el bebizonyítani a fontosságát **a lobbizás kérdése és a közérdek közötti összefüggésnek.**

Ezért fontos, hogy a lobbizási tevékenység folytatása során nagy érdekképviselati front jöjjön létre. A nagy front biztosítja, hogy a lobbizás tárgyát képező kérdéssel kapcsolatos érdek összhangban legyen a közérdekkel. Egy ilyen, a képvisellet által képezett nagy front kedvező hatású az intézmények döntéshozatalára is.

A kapcsolat a sajtóval olyan tényező, amely egyre nagyobb relevanciát feltételez társadalmunkban, amelynek alapja a kommunikáció. Az információs kampány a médián keresztül a kis- és középvállalatokat képviselő szervezetek által védelmezett kérdéstről a lobbizási stratégia evidens és fontos szempontja.

A társadalmi partnerek közötti kapcsolat kiemelkedő fontosságot képvisel a helyi fejlődés támogatására indított akciók sikeressége szempontjából. Valójában ahhoz, hogy az egyes szereplők találkozzanak a helyi fejlesztési célok tekintetében, *a bizalmon és az együttműködésen és nem a konfliktuson alapuló modellre van szükség.* A helyi fejlesztésben

érintett kérdések egy olyan folyamat részét képezik, amelyhez bizalomra, együttműködésre és a célok közösségére van szükség a folyamatban résztvevő szereplők között.³

³ A partnerségnek a helyi fejlesztésben játszott szerepének elemzése megtalálható: CNEL: Rapporto sulla concertazione locale, Roma 1999.

9. A gazdaság globalizációjának hatása a különböző szintű lobbizási tevékenységre

Amint a korábbi bekezdésekben látható volt, a globalizációs folyamat *az ugyanolyan szövetségben belüli központi és helyi struktúrák közötti kapcsolatok irányváltásának irányában hat, hogy több szerepet játszhassanak a lobbizási tevékenységben, több támogatást élvezzenek a nemzeti struktúráktól a globalizációs kényszerek kezelésében, és több autonómiát élvezzenek a helyi fejlesztési programban való részvételüket illetően.*

Ez az elemzés és vita az olyan szervezeteket, mint az olasz CNA (www.cna.it), arra készíti, hogy megváltoztassa a szervezet alapszabályát egy inkább szövetségi rendszerszemlélet felé, amely jobban konkretizálja a szervezet különböző szintjeinek a szerepét és megerősíti a globális kezdeményezést.

Erről a változásról a szervezet tematikája alapján döntöttek, amely *“a helyi struktúrákhoz rendeli a társult vállalkozások iránti hasznosság maximalizálását és a képviselőlet hatásának maximalizálását”*. Ebben a témában a nemzeti szervezetek a képviselőlet maximumával és a hasznosság minimális fokával rendelkeznek a szolgáltatási területen.”⁴

Az érdekek szervezett képviselőlete előtt álló kihívásokról folytatott vita és elemzés meghaladja egyetlen szövetség szintjét és kiterjedt egyidejűleg a kisvállalkozások szövetségei közötti kapcsolatrendszerre és más lobbizási tevékenységet folytató képviselőleti szervekre. (Kereskedelmi Kamara, állami szervek).

Ami az érdekképviselőlet elősegítését szolgáló kapcsolatrendszert illeti a kisvállalkozások szövetségei, a Kereskedelmi Kamara és más, a kisvállalkozások ügyeivel foglalkozó intézményes testületek között, a CNA javaslata *“inkább az integráció, semmint a megkülönböztető jegyek keresése” minden téma között.*

CNA javaslatot tett egy *hálózati stratégiára a kisvállalkozások szervezetei és más körök között annak elősegítésére, hogy aktivizálódjon a szakértelem, a szolgáltatások és a lobbizás cseréjének és hasznosításának előremutató folyamata a központi szerveződések és a helyi szerveződések között”*⁵

*Ezek az elemek arra engednek következtetni, hogy kialakult a kisvállalkozásokat tömörítő szervezetek körében az a politikai tudatosság, hogy kerülni kell “a szervezetek közötti és szervezeteken belüli súrlódást” ami a kutatások szerint jellemezte eddig a kisvállalkozásokat tömörítő szervezetek reagálását a globalizációs folyamatra.*⁶

Ennek a tudatosulása egyben belátása annak is, hogy meg kell erősíteni a kisvállalkozásokat és kézműveseket tömörítő szervezetek szerepét a kormányok által a gazdaság irányításában szorgalmazott összevont fellépésben a társadalmi szereplők közötti konszenzus kialakításáért.

⁴ Ennek részletei a CNA Konferencia Unioncamere jegyzőkönyvének, CNA-Documenta, 3/2000, 14.old. található

⁵ A CNA-Unioncamere konferencia jegyzőkönyve, CNA-Documenta, 3/2000, 14. Old.

⁶ L.Lanzalaco: Global Order and Local and Collective Action (Globális rend és kollektív fellépés), Greenwood és Jazbeck: Üzleti szerveződések és... ..Macmillan 1999, 188.old.

Az új szerep, amelyet a régiók és a helyi területek játszanak a globalizációs folyamatban, és amelynek célja a helyi erőforrások és képességek valorizálása az új piacokhoz való közelebb kerüléshez és a régió gazdaságának támogatásához előtérbe helyezi a helyi szintű lobbizási tevékenység koncentrált módon történő kezelését.

Ez a helyi szintű lobbizási tevékenységet olyan élenjáró tevékenység szintjére emeli, ahol eldőlnek a helyi fejlesztésre vonatkozó választások. Ez az a szint, ahol meg kell védeni a választásokat a regionális szintű tárgyalási folyamat során. Ez egyben azt jelenti, hogy a helyi szerveződések be kell vonni a szövetségek regionális szintű szerveződéseiben a regionális hatóságoknál történő lobbizási tevékenységbe.

10. A bővítés folyamata előtt álló érdekképviseleti feladatok

Az EU bővítésének folyamata Közép és Kelet Európa valamint a Baltikum 12 országára kihat a kis- és középvállalkozások érdekképviseletére is ebben a folyamatban a) ezen országok kis- és középvállalkozásait tömörítő szervezetek szintjén és b) az európai szervezet szintjén.

A jelölt országok szintjén a bővítés hatása ezeket a fő szempontokat érinti majd:

1. A kisvállalkozások ügyeivel és a kisvállalkozások szervezeteivel foglalkozó állami és magán testületek közötti kapcsolatrendszer azoknak a feltételeknek a megteremtése érdekében, amelyek lehetővé teszik a csatlakozási megállapodás végrehajtásának folyamatát (az érdekképviselet helye, formája, és eszközrendszere).
2. Kapcsolat a kis- és középvállalkozásokat tömörítő európai, nemzeti és helyi szerveződések között valamint a Bizottság által a jelölt országokban támogatott kapcsolati pontokkal azért, hogy a vállalkozások és az illetékes testületek részt vegyenek az ezen országok számára megnyíló programokban (szakértelemmel, partnerséggel).
3. A kis- és középvállalkozások szervezeteinek kapcsolata tagjaival és az illetékes szervezetekkel saját országukban a képviselet kérdésének megoldása és olyan szolgáltatások nyújtása érdekében, amelyek felkészítik az ezen országok kisvállalkozásait a „közösségi normák” befogadására (információ, segítségnyújtás).
4. Kapcsolatrendszer a kis- és középvállalkozások minden aktív képviselője között az érintett országokban és minden jelölt ország kis- és középvállalkozásokat képviselőjével a közös problémák megoldása érdekében (kommunikáció, kapcsolatteremtés).
5. Kapcsolat az európai szervezettel, az európai intézményekkel és az egyes országok brüsszeli képviseleteivel az europaizálódási kezdeményezés fokozása érdekében (kommunikáció, részvétel tanácskozásokon).

Európai szinten

Ezen a szinten a bővítés folyamata a következő értelemben hat az érdekképviseletre:

1. Megszervezni ezen országok szövetségeinek részvételét a kis- és középvállalkozásokat és kézműipari cégeket képviselő szervezetekben (tagság), hogy előnyt kaphassanak az általuk képviselt érdekek;
2. A kis- és középvállalkozásokat tömörítő európai szervezetek elmozdulása a jelölt országok szövetségei felé az utóbbiak europaizálódási folyamatának elősegítése érdekében, valamint az ő társult tagjaik irányában (lásd UEAPME programok: kis- és középvállalkozások kiválósága és SMECA) (technikai segítségnyújtás, partnerség).

Ami ezt a hatást felerősíti, az a csatlakozási folyamat időzítése és hogy a jelölt országban meglévő feltételek mennyire vannak összhangban a fenti észrevételekkel.

Ezért az eredményes érdekképviselet megteremtése kiemelt fontosságú feladat a jelölt országok minden kis- és középvállalkozást és kézművesipart tömörítő képviseletének prioritást élvező feladatai között, mivel ez alapfeltétele a változások kezelésének és annak,

hogy ezeknek az országoknak a kisvállalkozásai eredményesen hasznosítani tudják az EU tagsággal járó előnyöket.